הקורבן האחרון בתעשיית האנרגיה הסולארית: 'פירסט סולאר'

ההחלטה של 'פירסט סולאר' להקטין את היקף הייצור ולפטר 30% מהעובדים מוכיחה שגם יצרנית הפאנלים הסולאריים הגדולה בעולם אינה מחוסנת מפני המשבר בתעשייה, שגרם בשנה האחרונה לפשיטת רגל של 8 חברות בשתי יבשות.

יצרנית הפאנלים הסולאריים הדקים הודיעה באמצע אפריל שהיא מתכוונת לקצץ 2,000 משרות עד סוף השנה, בהוצאה של 370 מיליון דולר. זה קיצוץ המשרות הגדול ביותר בתעשייה הסולארית מאז פשיטת הרגל של 'סולינדרה', שנאלצה לפטר 1,100 עובדים בסוף אוגוסט.

היצרניות הסולאריות, שצמחו במהירות בעשור האחרון כדי לענות על שיעורי גידול דו-ספרתיים בביקוש, הפכו לקורבן קיצוצי הסובסידיות באירופה וצניחת מחירי הגז הטבעי בארה"ב, שפגעו בכושר ההתחרות של האנרגיה המתחדשת. היצרניות הגדולות בסין הודיעו שהרווחים שלהן יצנחו השנה, אף שהיקף המכירות שלהן גדל.

"עודף היצע הפך לבעיה הגדולה ביותר של כל התעשייה", אומר בן שומן, אנליסט ב'פסיפיק קרסט סקיוריטיס', מפורטלנד, שבמדינת אורגון, ומציין ש"הסינים לא הפגינו התנהגות רציונאלית".

מחירי הפאנלים הסולאריים צנחו ב- 46% בשנה האחרונה, בעוד שהיצרניות 'פירסט סולאר' ו'סנטק פאואר הולדינגס', היצרנית הסולארית הגדולה בעולם, מגדילות את היקף הייצור וגרמניה ואיטליה, שני השווקים הגדולים בעולם, מקצצות בתעריפים כדי להתגבר על גל ההתקנות הסולאריות שיצא מכלל שליטה.

במקביל ירד (ב- 17 באפריל 2012) מחיר הגז הטבעי בבורסת הסחורות של ניו יורק ל- 1.951 דולר ל- מיליון BTU, המחיר הנמוך ביותר מאז 28 בינואר 2002.

הכישלונות בגרמניה

'קיו-סל', בעבר יצרנית התאים הסולאריים הגדולה בעולם, פנתה ב- 3 באפריל בבקשה לבית המשפט שיכריז עליה כפושטת רגל. החברה הפכה לקורבן הרביעי של תעשיית האנרגיה הסולארית בגרמניה מאז דצמבר. 'סולון', 'סולאר מילניום' ו'סולאר היבריד' הכריזו על פשיטת רגל בעקבות קיצוצי התמריצים בגרמניה והורדת המחירים של היצרניות הסיניות.

החברות הגרמניות הצטרפו ל'סולינדרה' ולעוד 3 חברות אמריקאיות, שמאז אוגוסט ביקשו להכריז עליהן כפושטות רגל: 'אוורגרין סולאר', 'ספקטרה-ואט' ו'אנרג'י קונברג'ן דיוויסס'.

היצרניות הסולאריות הרחיבו את המפעלים בקצב מהיר יותר מהגידול בביקוש, והן מסוגלות עתה לספק פאנלים בכושר ייצור של 38 ג'יגה-ואט', כ- 54% יותר מהביקוש הצפוי, לפי אומדן של 'בלומברג ניו אנרג'י פיננס'.

עודף ההיצע יגיע לשוק האירופי כשהכלכלות הגדולות באירופה, כולל בריטניה, ספרד וצרפת, מתכננות ללכת בעקבות גרמניה ואיטליה ולקצץ בסובסידיות, כדי להגביל את מספר ההתקנות החדשות הזוכות בהכנסות לפי מחירים העולים על מחירי השוק.

השינוי בתמיכות האירופיות לתעשייה הסולארית הזיק במיוחד ל'פירסט סולאר', בשל ההעדפה להתקנת מערכות על גגות, בהן נוטים בדרך כלל להשתמש בפאנלים סיניים מסיליקון. החברה מתמקדת בהתקנת מערכות קרקעיות גדולות שמנצלות פאנלים דקים.

מלחמת סחר סולארית

משרד המסחר של ארה"ב נענה לתלונות של היצרניות הסולאריות האמריקאיות, שטענו שהמתחרות הסיניות זוכות לתמיכה ממשלתית בלתי הוגנת, והטיל מס בשיעור של עד 4.73% על פאנלים סולאריים מתוצרת סין.

טכנולוגיית הפאנלים הדקים של 'פירסט סולאר', שסייעה לה להפוך ליצרנית הפאנלים הזולים ביותר, מפיקה פחות חשמל מפאנלים מסורתיים מפוליסיליקון ואינה המתאימה ביותר למערכות המותקנות על גגות הנמצאות בשימוש רחב באירופה.

"אין להם מוצר טוב לשוק הגגות, ולאירופה אין את השטחים הריקים הגדולים המתאימים למוצר שלהם", אומר תיאודור או'ניל, אנליסט מ'וומדרליץ' סקיוריטיס', בניו יורק.

'פירסט סולאר' מתכוונת לסגור את מפעלה בפרנקפורט, שבגרמניה, ברבעון האחרון של השנה. החברה השלימה בנובמבר את הרחבת המפעל בהשקעה של 223 מיליון דולר. ההשקעה הכפילה את כושר הייצור של המפעל ל- 560 מגה-ואט בשנה. בנוסף, תשבית החברה עוד 4 קווי ייצור במלזיה, שכושר הייצור שלהם הוא 144 מגה-ואט.

פיטורי המנכ"ל

לפני כ- 6 חודשים הדיחה החברה את המנכ"ל, רוב ג'ילט, ומייסד החברה והיו"ר שלה, מייק אהירן, ממלא את מקומו באופן זמני. מיד לאחר המינוי הודיע אהירן על צמצום או עיכוב התכניות להרחבת המפעלים בווייטנאם ובאריזונה.

הביקוש הגובר בסין למערכות סולאריות עשוי לפצות את היצרניות הסיניות על הירידה במכירות באירופה. "סין תהיה שוק חשוב מאוד ב- 2012", אומר צ'ן קאנגפינג, מנכ"ל 'ג'נקו-סולאר הולדינגס'. הוא מבהיר ש"כמה חברות יזכו בנתחי שוק ואילו אחרות ייסגרו". 'ג'ינקו', שבסיסה בג'יאנגקסי, שבסין, צופה גידול של 50% במכירות השנה, מ- 950.9 מגה-ואט ב- 2011.

"הבעיה בכלכלה של התעשייה הסולארית היא עודף כושר ייצור", מסכם אהרון צ'יו, אנליסט מקבוצת 'מקסים' בניו יורק. "בסין הם אינם תחרותיים יותר, הם רק ממומנים".

(Bloomberg, 17.4.12)